

Sosiaali- ja terveydenhuollon AURA-palveluluokat

Automaattisen talousraportoinnin koulutus

Petra Kokko
5.6.2020

Mihin THL hyödyntää talousdataa?

Sote-arviointi arvioi sairaanhoitopiireittäin toimintaa ja taloutta

Terveys- ja sosiaalitalouden tutkimus hyödyntää tuottavuutta, kustannusvaikuttavuutta ja tehokkuutta koskevassa tutkimuksessa

Tilastointi tuottaa laajasti tietoa päätöksenteon, kehittämisen ja tutkimuksen tueksi

thl
TIEDOSTA ARVIOINTIIN
tavoitteena paremmat palvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelut Suomessa 2018

PÄÄTÖSTEN TUKEKSI 2/2020

Asiantuntija-arvio

Pekka Rissanen
Kimmo Parhiala
Tiina Heronius
Raimo Kekkonen
Nina Krupar
Hannalei Rindapää
Eija Rintala
Sinikka Sihvo
Tuuli Suomela
Ritva Kunnisto

Unto Häkkinen
Tuukka Holster

RAPORTTI

Sote-rahoituksen tarvevakiointi

Terveys- ja sosiaalihuollon yksikkökustannukset Suomessa vuonna 2011

3 | 2014

TILASTORAPORTTI 15 | 2019

Terveystuotannon menot ja rahoitus 2017

TILASTORAPORTTI 1 | 2020

Sairaaloiden tuottavuus 2018

23.1.2020

THL:n tuottamat talouden raportit

- Tilastot
 - [Sairaaloiden tuottavuus](#)
 - [Sosiaaliturvan menot ja rahoitus](#)
 - [Terveysthuollon menot ja rahoitus](#)
 - Terveysten- ja sosiaalihuollon yksikkökustannukset
- Arviointi
 - Sote-arviointi [raportit](#) sairaanhoitopiirialueittain + koko Suomi
- Tutkimus
 - [Tarvevakioidut menot](#)
 - Kuntien valtionosuus korvauskriteerien laskenta
 - Sote-uudistusten taloudellisten vaikutusten arviointi
 - Sote-menojen ennakointi (makro- ja mikrosimuloinnit)

Palveluluokkien perusta

- Palveluluokitus on laadittu siten, että siinä otetaan huomioon **lainsäädännön** asettamat tehtävät sote-palvelujen järjestäjille.
- Luokituksen avulla tulee pystyä **kuvaamaan tuloja ja menoja yhteiskunnallisen tehtävän** mukaan ilman, että organisaatioiden välinen tehtäväjako ja siinä tapahtuvat muutokset tai palvelun tosiasiallinen tuottajaorganisaatio vaikuttavat tulokseen.
- Palveluluokituksen tavoitteena on kuvata sote-palvelut **julkisen hallinnon suunnittelun, arvioinnin, ohjauksen ja vertailun tarpeisiin** siten, että tulot ja menot pystytään kokonaisuudessaan kohdentamaan yksittäiselle palvelulle.
- Kustannuksien kohdennuksien palveluluokille **tulee noudattaa aiheuttamis- ja täydellisyyperiaatteita** eli suoritteiden ja menojen tulee kohdata yhdistettäessä tietoja.

Palveluluokkien perusta

- Valmistelussa on **hyödynnetty mm. sosiaalipalvelujen luokituksia**, jotka sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (KANSA) liittyvän organisaation on otettava käyttöön asiakastietojärjestelmissään **sekä terveydenhuollon kansallisen tiedonkeruun ohjeistuksia** (Hilmo), joiden mukaan kerätään tietoa palvelujen käytöstä rekistereihin.

Palveluluokituksen rakenne

- Palveluluokitus on yksiportainen luokitus, jossa on yhteensä 58 sote-palveluluokkaa
- Ne sisältävät sosiaalialan palvelutehtäviä, terveystalvveluja sekä sosiaali- ja terveystalan yhteisiä palveluja
 - Lapsiperheiden palvelut (9 kpl)
 - Ikääntyneiden palvelut (6 kpl)
 - Vammaisten palvelut (8 kpl)
 - Päihde- ja mielenterveystyö (5 kpl)
 - Perusterveydenhuolto (8 kpl)
 - Suun terveydenhuolto (2 kpl)
 - Erikoissairaanhoido (7 kpl)
 - Työikäisten palvelut sekä (2 kpl)
 - Muut sote-palvelut (3 kpl)
- Lisäksi luokituksessa on Erittelemättömiä palveluluokkia (9 kpl), joita **voi käyttää ainoastaan raportoitaessa ostopalveluja muilta kunnilta tai kuntayhtymiltä.**
- Poikkeuksia luokituksessa ovat Erittelemättömien palveluluokkien lisäksi Työterveyshuolto (2537) ja Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen (2321)

”

Sote-palveluluokat

Lastensuojelu ja lapsiperheiden palvelut, ml. perheoikeudelliset palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on tukea lapsiperheitä ja vanhemmuutta sekä edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä sekä lastensuojelulla lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua.
- Lasten kasvuedellytysten ja vanhemmuuden tukemiseksi tulee *sosiaalihuollossa* ja kunnan muissa *palveluissa* seurata ja edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja poistaa kasvuolojen epäkohtia.
- Palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), lastensuojelulakiin (417/2007), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010), isyyslakiin (11/2015), lakiin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983), lakiin lapsen elatuksesta (704/1975), adoptiolakiin (22/2012) ja avioliittolakiin (234/1929).
- 2121 Lastensuojelun ammatillinen perhehoito
- 2122 Lastensuojelun laitospalvelu
- 2123 Lastensuojelun perhehoito
- 2131 Lastensuojelun avohuolto
- 2181 Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus
- 2182 Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö
- 2183 Kasvatus- ja perheneuvonta
- 2185 Ensi- ja turvakotipalvelu
- 2191 Perheoikeudelliset palvelut

Ikääntyneiden palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on edistää ja tukea *iäkkäiden henkilöiden* toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta
- Iäkkäiden palveluissa annettavilla *sosiaalipalveluilla* tuetaan laajasti iäkkäitä henkilöitä.
- Iäkkäiden palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), omaishoidon tuesta annettuun lakiin (937/2005), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010). Lisäksi palveluista säädetään ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuuja koskevassa laissa (980/2012).
- 2201 Iäkkäiden laitospalvelu
- 2211 Iäkkäiden tehostettu palveluasuminen
- 2231 Iäkkäiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus
- 2232 Iäkkäiden palveluasuminen ja perhehoito
- 2233 Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Vammaisten palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on edistää *vammaisten henkilöiden* osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuudesta johtuvia esteitä
- Vammaispalvelujen järjestämisen lähtökohtana on taata vammaisille henkilöille välttämätön huolenpito arjessa suoriutumisen mahdollistamiseksi.
- Vammaispalvelut perustuvat vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettuun lakiin (380/1987) sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin (519/1977).
- 2251 Vammaisten laitospalvelu
- 2261 Vammaisten tehostettu palveluasuminen
- 2281 Henkilökohtainen apu
- 2282 Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut kuin ympärivuorokautisen avun ja tuen sisältävät asumispalvelut
- 2283 Vammaisten liikkumista tukeva palvelu
- 2284 Vammaisten perhehoito
- 2285 Vammaisten sosiaalityö ja -ohjaus ja päiväaikainen toiminta
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Päihde- ja mielenterveystyö

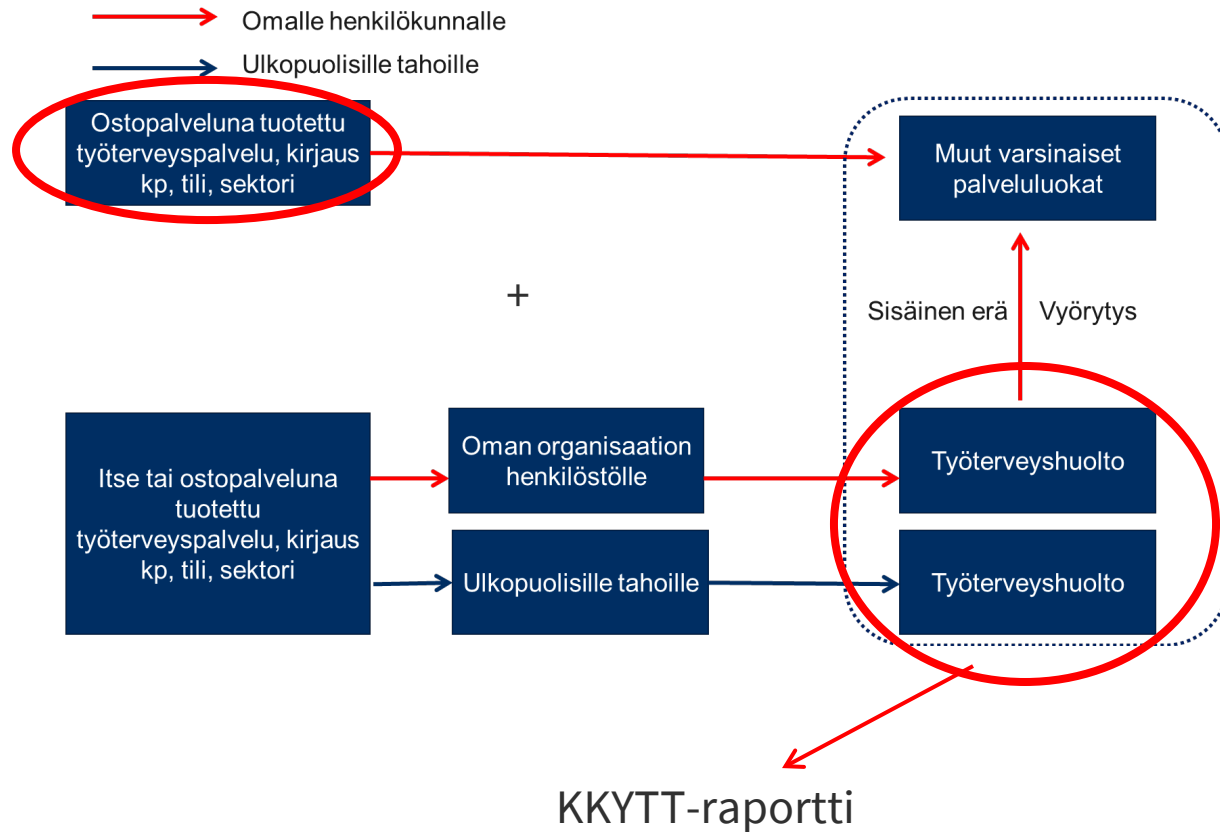
Tehtäväkokonaisuudet

- *Päihdetyö on sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä haittoja sekä parantaa päihteiden ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta*
- Päihdetyö perustuu päihdehuoltolakiin (41/1986).
- Mielenterveystyöllä tarkoitetaan toimintaa, jossa edistetään yksilön psyykkisen hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja persoonallisuuden kasvua sekä ehkäistään, parannetaan ja lievitetään mielenterveydenhäiriöitä
- Mielenterveystyö perustuu mielenterveyslakiin (1116/1990).
- 2451 Päihdekuntoutujien asumispalvelu
- 2452 Päihdekuntoutujien laitoshoido
- 2453 Päihde- ja mielenterveysongelmaisten avun, tuen, hoidon ja kuntoutuksen avopalvelukokonaisuus
- 2454 Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelu
- 2455 Mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautinen asumispalvelu

Perusterveydenhuolto

- *Perusterveydenhuolto on terveyspalvelu, jolla tarkoitetaan kunnan järjestämää väestön terveydentilan seurantaa, terveyden edistämistä ja erilaisia palveluita.*
- Perusterveydenhuollon palveluluokat perustuvat Terveyslakiin (1326/2010), Työterveyshuoltolakiin (1383/2001), Työturvallisuuslakiin (738/2002), Kansanterveyslakiin (66/1972), Sairausvakuutuslakiin (1224/2004) ja Hilmo, sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitukseen.
- Jos liikelaitos tuottaa tth:n lain 12 §:n mukaisia palveluja, myös ne kirjataan tähän.
- 2531 Kotisairaalahoido
- 2532 Kouluterveydenhuollon palvelut
- 2534 Opiskeluterveydenhuollon palvelut
- 2535 Perustason lääkinällinen avokuntoutus
- 2536 Perustason vastaanottopalvelut
- 2537 Työterveyshuolto
- 2538 Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
- 2561 Perustason vuodeosastohoito
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Työterveyshuolto

- Työterveyshuollon palveluluokalla raportoidaan työterveyshuollon palvelut, jotka järjestetään kunnan järjestämisvastuun perusteella kunnan alueen muille työnantajille, yrittäjille ja omaa työtään tekeville.
- Kunnan työnantajan roolissa omalle henkilökunnalle tuottaman työterveyshuollon ulkoiset kulut tulee raportoida työterveyshuolto-palveluluokalla, mistä ne tulee jakaa edelleen sisäisinä erinä varsinaisille palveluille.
- KKTPP-raportointikokonaisuuden lisäksi työterveyshuollon kokonaiskustannukset raportoidaan KKYTT-raportointikokonaisuudessa. Kokonaiskustannuksilla tarkoitetaan kaikkea kunnan järjestämisvastuun perusteella muille ja omalle henkilökunnalle itse tuotettua tai ostopalveluna hankittua työterveyshuoltoa.

Lähde: AURA-käsikirja, 2020

Suun terveydenhuolto

- *Suun terveydenhuolto on* terveystalvelu, joka sisältää väestön suun terveydenhuollon seurannan, terveystneuvonta- ja tarkastukset, suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn ja hoidon sekä jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen ja tuen ja tutkimuksen tarpeen varhainen havaitsemisen palvelut.
- Perusterveydenhuolto perustuu Terveystneuvontalakiin (1326/2010: 15 §, 16 §, 17 § ja 26 §) ja ja Hilmo, sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitukseen.
- 2541 Suun terveydenhuollon erityistason palvelut
- 2542 Suun terveydenhuollon perustason palvelut

Erikoissairaanhoido

- *Erikoissairaanhoido on* terveyspalvelu, jolla tarkoitetaan erikoisalojen mukaisia tutkimuksia ja hoitoja.
- Erikoissairaanhoidon palveluluokat perustuvat Terveystenhuoltolakiin (1326/2010) ja Hilmo, sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitukseen.
- Ympäri vuorokautiset päivystyspalvelut perustuvat Terveystenhuoltolakiin (1326/2010) 50 § (29.12.2016/1516) ja STM:n asetukseen kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (782/2014)
- 2601 Aikuispsykiatrinen erikoissairaanhoido
- 2602 Somaattinen erikoissairaanhoido
- 2603 Ensihoitokeskus
- 2604 Ensihoitopalvelu
- 2605 Lastentautien yksikössä annettu somaattinen erikoissairaanhoido
- 2606 Lastenpsykiatrinen ja nuorisopsykiatrinen erikoissairaanhoido
- 2607 Ympäri vuorokautiset päivystyspalvelut

Työikäisten palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on tukea työikäisiä *asiakkaita* elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon tai opiskeluun liittyvissä *asioissa* sekä vähentää eriarvoisuutta
- Työikäisten palveluissa annettavilla *sosiaalipalveluilla* tuetaan laajasti työikäisiä asiakkaita.
- Työikäisten palvelut perustuvat sosiaali- huoltolakiin (1301/2014), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002), kuntouttavasta työtoiminnasta annettuun lakiin (189/2001), oppilas- ja opiskelija-huoltolakiin (1287/2013) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010).
- 2903 Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus
- 2907 Työelämäosallisuutta tukevat palvelut

Muut sote-palvelut

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä tarkoitetaan tässä Terveydenhuoltolain (1326/2010, 3§) mukaisesti väestöön, yhteisöihin ja elinympäristöön kohdistuvaa toimintaa, jonka tavoitteena on terveyden, työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen sekä terveyden taustatekijöihin vaikuttaminen, sairauksien, tapaturmien ja muiden terveysongelmien ehkäiseminen ja mielenterveyden vahvistaminen sekä väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen sekä suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista terveyttä edistävällä tavalla.
- Palvelut perustuvat Sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), Terveydenhuoltolakiin 1326/2010 ja Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevaan lakiin 523/2015).
- 2901 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki
- 2902 Sosiaalipäivystys
- 2906 Sosiaali- ja potilasasiamiespalvelut

”

THL:n palvelut

THL:n rooli taloustietojen hyödyntäjänä ja ylläpitäjänä

- Taloustietoa käytetään tutkimuksissa, raporteissa ja laskelmissa, joita THL tuottaa.
- THL:n lakisääteisiin tehtäviin, Laki Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008), kuuluu muun muassa
 - tutkia, seurata, arvioida ja kehittää sekä ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa,
 - ylläpitää alan tiedostoja ja rekistereitä sekä huolehtia tehtävälleen tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä,
 - toimia tilastolain (280/2004) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna tilastoviranomaisena ja
 - kehittää ja ylläpitää sosiaali- ja terveysalan keskeisiä termejä, määrittämiä ja luokituksia.
- THL toimii julkisen hallinnon taloustietojen ylläpidon yhteistyöryhmän jäsenenä, missä ylläpidetään ja kehitetään taloustietojen tietosisältöjä vuodesta 2020 eteenpäin.
- THL tarkistaa palveluluokkakohtaisia tietoja sosiaali- ja terveydenhuollon osalta tavoitteena raportoitujen tietojen oikeellisuus, vertailukelpoisuus ja yhteensopivuus THL:n hallinnoimien rekisteritietojen kanssa.
- THL neuvoo ja ohjeistaa kuntia sekä kuntayhtymiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluluokitukseen liittyvissä kysymyksissä sekä niihin liittyvässä kustannuslaskennassa.

Tietoa thl.fi-sivulla: <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/sosiaali-ja-terveydenhuollon-resurssit>

THL:n tavoite taloustiedon hyödyntämiseksi

- Ideaalitulanteessa **vertailukelpoiset** sosiaali- sekä terveydenhuollon suorite- ja kustannustiedot saadaan **automaattisesti kansallisen tietoaltaan** (data-alustan) kautta ja näin saadut tiedot vastaavat kansallisen seurannan, arvioinnin, valvonnan ja ohjauksen tarpeisiin.
- Kansallisen tietoaltaan perustiedoista saadaan tuotettua **sote-palvelujen yksikkökustannukset kattavasti valtiohallinnon ja palvelujen järjestäjien tarpeisiin.**
- Käytettävän tietopohjan luotettavuus ja vertailukelpoisuus paranee.
- Tietoja voidaan hyödyntää kehitettäessä indikaattoreita palveluiden järjestäjien tai alueiden tehokkuuden, tuottavuuden sekä kustannusvaikuttavuuden vertailussa. Tiedot auttavat tunnistamaan toiminnassa kehitettäviä kohteita.

Kiitos!